

ТОШКЕНТ ОҚИШОМИ

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган.

№ 294 (7. 383)

1990 йил 25 декабрь, сешанба

Баҳаси 3 тийин.

ССЖИ халқ депутатларининг тўртинчи сьезида

24 декабрда ССЖИ халқ депутатлари IV Сьезининг иккинчи иш ҳафтаси бошланди. Сьезд Котибият раҳбари А. Янени ўтган олти кун давомида Сьезде барча иттифоқдош жумҳуриятлардан, 22 та муҳтор тузилмалар, 26 жамоатчилик ташкилотидан 280 нафар депутат сўзга чиққанлигини маълум қилди.

Сьезд аксарият кўпчилиги овоз билан Совет Социалисти Ўзбекистон Иттифоқини тенг ҳуқуқли иттифоқдош жумҳурияларнинг янгиланган федерацияси сифатида сақлаб қоллиш тўғрисида қарор қабул қилди.

Шундан сўнг янги Иттифоқ шартномасининг умумий концепцияси ва уни тузиш тартиб тўғрисидаги Сьезд қарорининг лойиҳаси юзасидан тахрир комиссиясининг

раёси депутат Г. Ревенко маъруза қилди. Бу қарор лойиҳаси асос учун қабул қилинди.

ССЖИ Президенти М. С. Горбачевнинг мамлакатдаги аҳоли ҳаётида юз берган танг иқтисодий, иқтисодий ва сиёсий вазиятни бартараф эттишга оид тадбирлар ҳақидаги маърузаси бўйича Сьезд қарорининг лойиҳаси ҳақида тахрир комиссиясининг раёси Н. Назарбоев таъкидлади.

Кенгаши Сьезининг «Мамлакатдаги аҳоли ҳаётида юз берган танг иқтисодий, иқтисодий ва сиёсий вазиятни бартараф эттишга оид тадбирлар ҳақида»ги қарор қўшимча ва тузатишлар билан тўлдирилган қабул қилинди.

Бугун Сьезд ўз ишнини давом эттирмоқда.

Ўсмирлар тарбиясининг масъулияти

«Тошкент шаҳрида вояга етмаганлар тарбиясининг аҳоли, уларнинг қонунига эид хатти-ҳаракатлари сабаблари ва бунинг олдиини олиш чоралари» — Тошкент шаҳар Кенгаши яқинроқ кўмитасининг 21 декабрь кунин бўлиб ўтган мажлисида шу масала муҳокама қилинди. Мажлисини шаҳар кенгаши қўмитасининг раёси О. Х. Асқаров олиб борди.

Ушбу масала муҳокамасига ҳар тарафлама таъбирлар қўрилган эди. Жумҳурият ички ишлар вазирининг ўринбосари, Тошкент шаҳар кенгаши қўмитаси Ички ишлар бошқармасининг бошлиғи Н. Ю. Намолжониев, жумҳурият халқ таълими вазирининг ўринбосари, шаҳар халқ таълими Бош бошқармасининг бошлиғи Х. К. Пулдошев, ўсмирлар ишлари бўйича шаҳар кенгаши қўмитасининг раёси, шаҳар кенгаши қўмитаси раисининг ўринбосари К. Р. Расулов кун тартибдаги масала ҳуқуқсуд муассасалар ахборот берди.

Маълум қилинишича, шаҳар судининг раёси С. К. Мингбоев, шаҳар уй-жой бошқармасининг бошлиғи В. М. Ким, шаҳар комсомол кўмитасининг биринчи котиби Ж. Л. Ҳақимов, район кенгаши қўмиталари раислари ва уларнинг ўринбосарлари, ўсмирлар ишлари бўйича инспекторлар, ўқув юрталари ва махсус давлат тарбиявий муассасалар раҳбарларининг ҳисобот ва ахборотларини тингладилар. Муҳокама пировадига вояга етмаганларнинг қонунига эид хатти-ҳаракатларининг олдини олиш соҳасидаги ишлари умуман қониқарсиз деб тан олинди. Бунга ҳамма асос бор эди.

— Бу ёшдаги ўсмирлар ўртасида шаҳарда жиноятчилигининг умумий саноати даражасидан биров пастлиги бизни асло хотиржам қила олмайди. — деб таъкидлади О. Х. Асқаров. — Ички ишлар бошқармаси маълумотларига кўра, ўсмирлар ўртасида қонунига эид хатти-ҳаракатларининг олдини олиш соҳасида муайян иш олиб борилаётганлиги қарамасдан, рақамлар жиддий ташвишга солади. Масалан, шу йилнинг ўн ойи мобайнида жиноятларда иштирок этган ўсмирлар сонин 13 фозига кўнайди.

Такрор жиноятга қўл урган ўсмирларнинг сонин эса 12,6 фозига ортди. Бу соҳадаги аҳоли, айниқса, Қўйибеш, Октябрь, Ленин, Киров, Сергел районларида ташвишланарлидир.

Шаҳардаги турли ўқув юрталарида ва интернатларда таълим олаётганлар томонидан ҳам қўлгана қонунига эид хатти-ҳаракатлар қилинипти. Бу педагогика жамоаларининг ўқувчилар ҳам олиштириб, таърибни оғир ўсмирлар билан иш олиб боришга расмийлик билан муносабат бўлаётганлигининг, ўқув юрталари ҳудудида ва ётоқхоналарда жомат тартибни сақлаш масалалари назорат қилинмаётганлигининг оқибатидир.

Шуни ҳам айтиш керакки, қўлгана ноҳияларда халқ судьялари ўсмирлар жинояти асоссиз равишда қўлиб юбормоқдалар. Айни пайтда улар ҳукм чикаришда жиноятни ҳақ қилишга оидлирига қўйилган режа ва мажбуриятларининг ўз вақтида бажаришга ҳаракат қилмоқдалар. Биз ўзининг асосий ишчиини бажарган ҳолда халқ истеъмол молларини ҳам қўлайитиришга ҳаракат қилишимиз. Лекин шу махсуслотларини ишлаб чикаришни мабала билан таъминлаш ҳам яқини эмас. Мисол учун бу йили вазири томонидан шу махсуслотларнинг 60 фозинигина мабала билан таъминланди, холос. Аммо ўз ички имкониятларимизни қидириб топиб, бу борадаги шартномани бажариб келмоқдамиз.

Хулоса қилиб айтганда, бозор иқтисодиётига ўтишда бериладиган қорхоналар ўртасидаги ўзаро шартномаларни бузмадан ишлашга тўғри келди. Кейин шартнома мажбуриятини қабул қилган қорхоналар ўртасида жавобгарлигини кучайтириш зарур. Ривожланган бозор иқтисодиёти ҳам шунини талаб этади.

Ишонинчидан, шу махсуслотини ишлаб чикараётган ишчиларнинг моддий манфаатларининг яқини боришга оидлирига ҳақма ҳақ олиштириш зарур. Чунки, иш самардорлиги ҳамма махсуслот сифати шу моддий манфаатдорлигини талаб этади.

Ундан кейин қорхоналар бозор иқтисодиётига ўтиш жараёнида тартибга қатъий риоя қилишлари керак. Акс ҳолда ҳар бир қорхона ўзининг манфаатларини рўқча қилиб, ҳар қандай шартномани ҳам бузиб юбориши мумкин.

Г. ЮСУПОВ.

Забо Бузаматова «Учқун» туқимачилик ишлаб чикариш бирлашмасида ишлаётганга эидигона ички йил бўлди. Шунга қарамасдан, у ҳозир 26 та резина туқимачилик ишлаб чикариш бирлашмасида ишлаётганга эидигона ички йил бўлди.

У ўз насини ардоқлаб, ҳалол меҳнат қилишга эришмоқда. Т. Каримов ва Х. Мирзакаримов суратлари.

на туқимачилик ишлаб чикариш бирлашмасида ишлаётганга эидигона ички йил бўлди. Шунга қарамасдан, у ҳозир 26 та резина туқимачилик ишлаб чикариш бирлашмасида ишлаётганга эидигона ички йил бўлди.

ТАЛАБАЛАР ФИЛЬМЛАРИ

ТЕЛЕВИДЕНИЕ ВА РАДИО КУНДАЛИК ХАТИМИЗГА ЧУҚУР СИЅИБ КЕТДИ. УНИНГ КЕНГ ИМКОНИЯТЛАРИ ВА МАЪНАВИЙ ФАЗИЛАТЛАРИНИ ИЛМИЙ АСОСДА ТАЛАБАЛАРГА ЯҚИНДАН ТАНИШТИРИШ МАҚСАДИДА ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ДОРИЛ-ФУНУНИ ЖУРНАЛИСТИКА КУЛЛИЕТИДА АЛОХИДА КАФЕДРА ТУЗИЛДИ.

Телевидение ва радио эшитириш деган бу кафедраларда таълимнинг иқтисодий қобилиятини ўстириш билан боғлиқ иқтисодий муҳит яратиш тадбирларини ҳам кўрмоқда. Эҳкам асарлари устидан ишлаш бораида ҳам дастлабки тажрибалар ортирилди.

Иқтисодий ёшлар томонидан суратга олинган «Тошкент арбоби», «Олий ўқув юрталари шаҳарчаси» деб аталган видеофильмлар ҳам кўпчиликига манзур бўлди. Шунингдек, бу фильмларни яратиш жараёнида талабаларнинг ўзлари режиссерлик ва операторлик қилдилар. Мазкур фильмларда бўлажак телевидение ва радионинг иқтисодий ҳодимларининг яна қатор иқтисодкорлик иқтидорликлари ўз аксини топди.

Келгусида бу каби қизил фильмлар устидан қизини иш олиб борилади.

С СОБИРОВА.

СОВРИНДОРЛАР САФАРИ

МАЪЛУМКИ, ЖУМҲУРИЯТИМИЗ САНАТ ШИНАВАНДАРИ, ТУРЛИ ТАЛЛОВЛАРДА ҚАШФ ЭТИЛГАН ЁШ ИҚДОҚОРЛАР БИЛАН ФАКТИНГА «ОЯНДИ ҲАҲОН» ОРКАЛИ ЭМАС, ЮЗМА-ЮЗ УРАШИШНИ ҲАМ ИСТАЙДИЛАР.

Шу ҳайрли сафарини уюштиришни Ўзбекистон Маданият жағармаси жамоаси ўз зиммасига олди. Қуни кеча «Қизилқиз» — 90» талловининг совриндори Авазжон Толиёнов, «Ка-

молат — 90» таллови толиб Ойбек Султонов, совриндорлар Абдулжаббор Латипов, Саломат Иброҳимова ҳамда Рустам Мирзаалiev раҳбарлидаги «Ҳазил» адабий театр-студияси жамоаси Фаргона вилоятига йўл олди.

Санъаткорлар Янги йил арафасида Қўқон шаҳри аҳолисинга ва қишлоқ меҳнаткашларига диярабо қушиқ ва ичакузди хангома-ларини ҳада этидилар.

М. СУЛЛАЙМОНОВ.

Бугунги кун нафаси

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

Пактакор жамоа ва шўро кўчаларига пахта тайёрлаш вазири Бирш ҳақда уларни пахта толаси ва бошқа махсуслот учун қисиб-чиқиб қилишга ўтказиш тўғрисида Ўзбекистон ССЖ Президенти ҳузуридаги Вазирлар Мақоамасида ўтказилган жумҳурият конференциясида пахта тайёрловчилар, улар қайта ишловчиларнинг вазибалари ва харидорлар билан ўзаро қисиб-чиқиб қилиш ҳуқуқини ишлаб чикаришди.

Тошкент филлология куллитини ўқувчи Гўлҳаё Исмаилова Чимкентда ССЖИ, Италия, Хитой ва бошқа мамлакатлар вакиллари иштирок этган «Йил қўли мажлиси-90» халқаро танловини толиб, деб толибди.

МАМЛАКАТИМИЗДА

Ленинградда вилоят телевизион маркази иш бошланди. Қозғонистон Коммунист партиясининг XVII сьезида жумҳурият Компартиясининг Устави қабул қилинди.

Грузия Олий Кенгаши қабул қилган янги қонунига мувофиқ эидидаги йилнинг 17 ёшда, қизлар 16 ёшда никоҳдан ўтишлари мумкин.

ХОРИЖДА

Исроқилни хориждан қўлиб келувчилар ишлари бўйича вазирилик ҳуқуқини мамлакатда фақулодда ҳолат жорий қилишга ҳаётда эти. Гап шундаки, ўтган ҳафтанинг ўзида бу ерда ССЖИдан 7 мингга яқин киши келди. 1992 йилда бу мамлакатга Совет Иттифоқидан 1 миллион аҳудийнинг келиши кўтилмапти.

Франция Коммунист партиясининг XXVII сьезида 70 ёшли Жорж Марше яна партиянинг Бош котиби қилиб сайланди.

Бугунги кун нафаси

Янгиликлар Воқеалар, Шарҳлар

ҲОЙДАЛАНИШГА ТОПШИРИЛДИ

ЎЗБЕКИСТОН ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИГИ МАШИНАСОЗЛИГИ ҚОРХОНАСИ ИШИДАГИ БУ ЙИЛ ЎЗЛАРИНИНГ ТУРАЖОЙ ШАРОИТЛАРИНИ АНЧА ЯҚШИЛАБ ОЛИШДИ.

Яқинда уларга аталган иқтисодий уш фойдаланишга топширилди. Бу ишни Тошкент қорхонаси Бош бошқармасида қаралган 12-трест 49-қурилиш бошқармасининг элта таъинлан қурувчиси Тўқтин Самиев бири-

гадаси азаматлари амалга оширишди. Умумий санои 5751 квадрат метр бўлган бу уйда ҳаммаси бўлиб 1 миллион 492 минг сўмлик иш бажарилади. Шунингдек, бу қурилишда 1 миллион 366 минг сўмлик қурилиш-тиклаш ишлари адо этилди. Қурилиш лойиҳасини «Ташхирогор» институтини ҳодимлари томонидан қизиб берилган.

БОЛАЛАР ГУЛШАНИ

ФРУНЗЕ НОҲИЯСИ КИЧКИНТОЙЛАРИ ҚУРУВИЛАРДАН ЯНА БИР ЯНГИ ЙИЛ СОВГАСИНИ ОЛИШДИ. ТУҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИ ЕНИДА 320 УРИЛИШ БОЛАЛАР БОҒЧАСИ ҲОЙДАЛАНИШГА ТОПШИРИЛДИ.

Бу йили Тошкент қурилиш Бош бошқармасида қаралган 12-трест 65-қурилиш бошқармасининг А. Скаринин бошлиқ бригадаси бунёдкорлари амалга оширишди.

Қурувчилар бу боғчада ҳаммаси бўлиб 540 минг сўмлик ишни бажаришди. «Ташхирогор» институтини қурилиш таъбирларини бажаришда қатор қўлайликлар яратилган. Ҳар гуруҳ учун алоҳида ўйин ва спорт майдончалари, қўмчилик учун ҳовуэ ўрнатилган. Ўйин жинҳозларига турли мултифильм қаҳрамонлари акс эттирилган.

Ю. ҒУЛОМОВ.

Тошкент қишлоқ хўжалик машинасозлигини ишлаб чикариш бирлашмаси жумҳуриятимиздаги эид хатти-ҳаракатлари сабаблари ва бунинг олдиини олиш чоралари — Тошкент шаҳар Кенгаши яқинроқ кўмитасининг 21 декабрь кунин бўлиб ўтган мажлисида шу масала муҳокама қилинди. Мажлисини шаҳар кенгаши қўмитасининг раёси О. Х. Асқаров олиб борди.

Ушбу масала муҳокамасига ҳар тарафлама таъбирлар қўрилган эди. Жумҳурият ички ишлар вазирининг ўринбосари, Тошкент шаҳар кенгаши қўмитаси Ички ишлар бошқармасининг бошлиғи Н. Ю. Намолжониев, жумҳурият халқ таълими вазирининг ўринбосари, шаҳар халқ таълими Бош бошқармасининг бошлиғи Х. К. Пулдошев, ўсмирлар ишлари бўйича шаҳар кенгаши қўмитасининг раёси, шаҳар кенгаши қўмитаси раисининг ўринбосари К. Р. Расулов кун тартибдаги масала ҳуқуқсуд муассасалар ахборот берди.

Маълум қилинишича, шаҳар судининг раёси С. К. Мингбоев, шаҳар уй-жой бошқармасининг бошлиғи В. М. Ким, шаҳар комсомол кўмитасининг биринчи котиби Ж. Л. Ҳақимов, район кенгаши қўмиталари раислари ва уларнинг ўринбосарлари, ўсмирлар ишлари бўйича инспекторлар, ўқув юрталари ва махсус давлат тарбиявий муассасалар раҳбарларининг ҳисобот ва ахборотларини тингладилар. Муҳокама пировадига вояга етмаганларнинг қонунига эид хатти-ҳаракатларининг олдини олиш соҳасидаги ишлари умуман қониқарсиз деб тан олинди. Бунга ҳамма асос бор эди.

— Бу ёшдаги ўсмирлар ўртасида шаҳарда жиноятчилигининг умумий саноати даражасидан биров пастлиги бизни асло хотиржам қила олмайди. — деб таъкидлади О. Х. Асқаров. — Ички ишлар бошқармаси маълумотларига кўра, ўсмирлар ўртасида қонунига эид хатти-ҳаракатларининг олдини олиш соҳасида муайян иш олиб борилаётганлиги қарамасдан, рақамлар жиддий ташвишга солади. Масалан, шу йилнинг ўн ойи мобайнида жиноятларда иштирок этган ўсмирлар сонин 13 фозига кўнайди. Такрор жиноятга қўл урган ўсмирларнинг сонин эса 12,6 фозига ортди. Бу соҳадаги аҳоли, айниқса, Қўйибеш, Октябрь, Ленин, Киров, Сергел районларида ташвишланарлидир.

Бозор иқтисодиёти бўсағасида

ТАРТИБ БЎЛМАСА—УНУМ БЎЛМАЙДИ

ҳам эсдан чикармаслик керакки, янги тартиб осмондан олимайди, балки эски тартиб асосида қурилади. Биз эски тартибнинг иқтисодий томонларини сақлаб қолган ҳолда керак бўлмайд эскириб қолган томонларини йўқ қилишимиз лозим. Ҳозир иқтисодиётнинг шу қондаларига асосланилаётганими? Йўқ, албатта.

Айни пайтда бозор иқтисодиётига ўтиш тарқоқ ҳолда келмоқда. Қорхоналар ўртасидаги шартномалар ҳоҳлаганча бузилаётган. Масалан, бизнинг бирлашмасида яқин-яқинларга 13 та иттифоқдош жумҳуриятлар билан йўзлаб қорхоналар билан узилмас иқтисодий ало-

лотлар сифатида таъсири кейинчилиги биллиб қолди. Бирлашма маъмурияти ҳамда ишчилари собиқта дамлик билан ишда ўзгариш бўлишига, ҳам аёти таъминотининг яқинчилиги-шига умид қилдилар. Лекин минг афсуслар бўлсинки, ҳозирда ҳам ҳеч нарсга ўзгарган йўқ. Янги йилнинг яқинчилиб келаятганига қарамай, кейинги йил учун баъзи бир қорхоналар билан шартнома тузиш қилин келмоқда. Мисол учун Ямбул маъмурият хизмат кўрсатиш машинасозлиги заводи биз билан келишган йилга шартнома тузишдан бош торди. Сабаби Қозғонистон ССЖ Олий Кенга-

да кетди. Барнаул, Рустави, Клиндаги заводлар биз учун лимит йўқлиги туфайли бу буюртмани қабул қилмадилар.

Бозор иқтисодиётининг асосларидан бири ишчи ва хизматчиларини иложини боришча моддий манфаатдор қилишдир. Бизнинг даврийида шунга амал қилина-птими? Йўқ, албатта. Масалан, ўтган йили қорхона 13 миллион 616 минг сўм фойда олди. Аммо ишчи ва хизматчилар бундан етарли наф қургани йўқ. Қорхонанинг 6,5 мингдан ошмиқ жамоасига фойданинг олти 982 мингга муқофот тарқатилди. Фойда талон-тарож қилинмагани-

ва ёрилган нархларни қариб 1,5—2 бараварга қўлайди. Ундан кейин бу фойдани ишчи ва хизматчилар учун уй-жой қурилишида фойдаланиш керак бўлади. Қорхонага қарашли пионер лави-герлари ҳамда олиш уйларини жорий таъмирлаш ҳам шу мабала ҳисобидан бўлади. Эскириб қолган дастгоҳларини алмаштириш ва бошқа максаллар учун ҳам мабаладан сарфланади. Хулоса, фойданинг жамоага тетадидан миқдори жуذا кам. Биринчи ўтган йили бошланг ишчиларга бевосита қўйилган ишчиларга умумий фойданинг 7,2 фозини-на берилди, холос.

Шунга қарамасдан қор-

хона жамоаси олдидарига қўйилган режа ва мажбуриятларининг ўз вақтида бажаришга ҳаракат қилмоқдалар. Биз ўзининг асосий ишчиини бажарган ҳолда халқ истеъмол молларини ҳам қўлайитиришга ҳаракат қилишимиз. Лекин шу махсуслотларини ишлаб чикаришни мабала билан таъминлаш ҳам яқини эмас. Мисол учун бу йили вазири томонидан шу махсуслотларнинг 60 фозинигина мабала билан таъминланди, холос. Аммо ўз ички имкониятларимизни қидириб топиб, бу борадаги шартномани бажариб келмоқдамиз.

Хулоса қилиб айтганда, бозор иқтисодиётига ўтишда бериладиган қорхоналар ўртасидаги ўзаро шартномаларни бузмадан ишлашга тўғри келди. Кейин шартнома мажбуриятини қабул қилган қорхоналар ўртасида жавобгарлигини кучайтириш зарур. Ривожланган бозор иқтисодиёти ҳам шунини талаб этади.

Ишонинчидан, шу махсуслотини ишлаб чикараётган ишчиларнинг моддий манфаатларининг яқини боришга оидлирига ҳақма ҳақ олиштириш зарур. Чунки, иш самардорлиги ҳамма махсуслот сифати шу моддий манфаатдорлигини талаб этади.

Ундан кейин қорхоналар бозор иқтисодиётига ўтиш жараёнида тартибга қатъий риоя қилишлари керак. Акс ҳолда ҳар бир қорхона ўзининг манфаатларини рўқча қилиб, ҳар қандай шартномани ҳам бузиб юбориши мумкин.

Г. ЮСУПОВ.

Ҳодиса

БЕРУНИЙ КЎЧАСИДАГИ КЎНГИЛСИЗЛИК

23 ДЕКАБРДАН 24 ДЕКАБРГА ЎТАР КЕЧАСИ ТОШКЕНТ МЕТРОСИНИНГ ҚУРИЛАТГАН «БЕРУНИЙ» БЕКАТИ ЕНИДА ДИАМЕТРИ 500 МИЛЛИМЕТРЛИК ИССИКЛИК ҚУВУРЛАРИ АВАРИЯ РҮЙ БЕРДИ.

Оқибатда қуворлардан отилиб чиққан иссиқ сув яқин атрофдаги тулроқни ювиб кетди. Бу трамвай ҳулат кизининг қўлинига ҳам сабаб бўлди.

Ана шу кўнгилсизлик бирор қурбон ва айиронгарчиликларга олиб келмади. Лекин шу яқиндаги 30 тадан кўпроқ турар йўл иссиқ сувсиз қолди. 7, 16-трамвай маршрутлари ҳаракати тўхтаб қолди. Талабалар шаҳарчасига борувчи троллейбуслар, автобуслар ҳаракат йўналишлари ҳам ўзгарди. «Ташметроострой» бош муҳандиси В. Н. Ждановнинг айтишига кўра, метронинг қуриладиган участкасига зарар етмади.

«Неча биз кўнгилсизлик рўй берган жойда бўлдим. «Ташметроострой» ишлаб чикариш бирлашмаси директори Б. Усмонов бизга қуриладиган метро хандақларини кўрсатди. Ана шу хандақлар

У. ҲАСАНОВА.

Халқ депутати нуқтан назари

ИЖОБИЙ ЎЗГАРИШЛАРГА
УМИДВОРЛИК

СССР халқ депутатларининг IV съезди ўз ишнинг давом эттиришда. Унда жамиятнинг учун иқтисодда муҳим бир қатор қарорлар қабул қилинди. Бу қарорлар моҳияти, умуман съезд иш, мунозараларда кўтарилаётган масалалар юзасидан фикрлари,

нуқтан назарини билдиш мақсадида Ўзбекистон ССЖ халқ депутати, жумҳурият Олий Кенгаши Ошкоралик қўмитасининг масъул котиби Т. М. Тўлағановага мурожаат қилди.

— Тонба Маҳкамалов, мана Съезд ишнинг иккинчи ҳафтаси ҳам бошланди. Унда жамиятнинг кутган эдингиз! Бу умидларингиз рўйбга чиқаптими?

— Мамлакатимиз бошқа фуқаролари қатори мен ҳам ушбу Съездеда қабул қилинадиган қарорлар Совет Иттифоқидagi гўят оғир, иқтисодий, иқтисодий ҳаётини барқарорлаштиришга эришди, қарорларга берилади, деган ўйдаман. Шу билан бир қаторда ушбу Съездеда биз тушиб қолган ҳаётдан чиқиш учун асос бўладиган давлат бошқаруви системасини қайта ташкил қилиш юзасидан қарорлар қабул қилинишига ҳам кўз тикилган. Ошкоралик бўлганда сўнг яна бир нарсани айтмасликнинг илоҳий йўқ. Мен халқаро муносабатлар соҳасида иттифоқчилардан фарқ қилмайдиган сўзсизга аҳолиёқ баҳо берилишини кутаман.

Айни пайтда бу умидлар пуч ҳаёл бўлиб қолмаслиги, деган хавотирларим ҳам йўқ эмас. Чунки бизда қанчадан-қанча асл маъноси бўйича тўғри, лекин оқибат натижада қуруқ гапдан иборат бўлган қонунлар қабул қилинди.

Хавотирларининг иккинчи яна бир сабаби парламент аъзоларининг анчадаси сиёсий маданият зарур савияда эмаслигидир. Турли гуруҳларнинг ҳаётдан эъёс сўзсизлашганлиги, бошқалар фикрига ҳурматсизлик ҳам жамият соғлом кучларини бирлаштиришга ҳислат қилмаслиги маълум.

— Янги Иттифок шартномаси Съезд кун тартибидagi энг асосий масалалардан бири эканлиги шубҳасиздир. Сизнинг бу ҳужжатга фикрингиз қандай? Съездеда унинг муҳокима қилиниши Сизда қандай таассурот қолдирди?

— Иттифокдош жумҳуриятлар бу ҳужжат тўғрисида турлича, баъзи ҳолларда бир-бирига эъд фикрларини билдирдилар. Бунинг ҳисобга олсак, янги Иттифок шартномасини қандай қилиб иккинчи муҳокима қилиш мумкинлигини тушунай турибман.

Шахсан ўз фикрини айтганда бўлсам бунинг қисқача қўйидаги ифодадан мумкин: эълон қилинган лойиҳа федерация субъектларида жуда ҳам кам ҳуқуқлар бериладиган ҳалит унтар давлатни сақлаб қоллишга йўналтирилган. Қўлгина жумҳуриятлар сиёсий мустақиллик ва ўзвий манфаатдорлиги бўйсунган жумҳуриятлараро иқтисодий алоқаларни ўрнатилиш, шундан сўнггина Иттифок шартномасини имзолаш лойиҳаси илгари сурдилар. Тўғрисики айтганда ҳозирги вақтда, эътиҳас марказ томонидан тақдир қилинган асосларда янги Иттифок шартномасини имзолаш жуда мураккаб ишдир. Қандай қилиб бўлса ҳам Иттифок шартномасини таъдор имзолашга ҳаракат қилиш марказдан «қочиниш» кучлари ўзракшига олиб келиши мумкин.

— Сизнингча жумҳуриятларнинг янги иттифок қандай бўлиши керак?

— Иттифокқа берилаётган жараёни, юқорида таъкидлаганимдек, осонлик билан кечмайди. Бунинг учун ҳозирчага мавжуд бўлган ҳам олдимикида қўйидаги бўлиб турган аниқгина муаммоларни ҳал этишга тўғри келади. Улар айтилиши — марказ билан жумҳуриятлар ўртасидаги, шунингдек горизонтал — жумҳуриятлараро муносабатлардаги келишмовчиликлар ва тушунончиликларлардир. Фикримча, бу муаммоларни ҳал қилишнинг иқтисодий алоқалардаги ноаниқликларга ойдинлик киритишдан бошласак манлиқан тўғри бўлади. Бу — биз бунинг ҳоҳлаётганимиз-ҳоҳламаймизми — аниқ ҳақиқат. Бирор бир иттифокдош жумҳурият аниқ мамлакатнинг бошқа минтақаси мавжуд бўлган алоқаларини бирданга узиб ташлаб ўз мавқеини сақлаб қола олмайд.

Хамма гап бу алоқаларнинг моҳияти ва характерини ўзгаришида, иқтисодий алоқаларни марказ аралашувида, воситачисиз амалга оширишимизга эришимиздадир. Шунинг учун ҳозирги вақтда суверен жумҳуриятларнинг иқтисодий иттифоқини ифодаловчи Муваққат шартнома тузиш мақсадага мувофиқдир.

Ушбу иқтисодий шартномада қўйидаги саволларга аниқ ва равшан жавоблар бериш керак бўлади: мамлакат ичкидаги иқтисодий ҳамкорликнинг шакллари ва мазмунини қандай бўлади? Иттифокнинг ва унинг субъектларининг бошқа давлатлар ва умуман дунё бозори билан иқтисодий алоқаларини механизми? Бу Муваққат шартномада даярида жумҳуриятлар иқтисодий жиҳатдан ўзларининг реал имкониятларини аниқлаб олишлари, иқтисодий ҳаётдаги, ишлаб чиқаришдаги ноте-кликлардан қутулишлари, иқтисодий-сиёсий вази-ятни нисбатан барқарорлаштиришлари лозим.

Агар улар доимий Иттифок шартномасини имзолашни лозим топсалар, бу ҳолда улар ушбу шартнома қайси кемчилик ва ҳатолликлардан холи бўлиши кераклигини аниқлаш имкониятига эга бўлади.

Ҳозир Иттифокнинг қайта ташкил бўлиш жараёни бошланди, десак адашмаймиз. Жумҳуриятлараро алоқаларнинг сифат жиҳатдан таъминла-

Ахат Ибрагимов қарийб 15 йилдан бери Тошкент шиналарини таъмирлаш

корхонасида ишлаб келади. У энг илгор ишчи сифатида жамоага танилган.

Т. Каримов сурати.

Шаҳримизда фақат биригина корхона қадоқланган, тозаланган омухта ёғларни, майонез ва маргаринларни ишлаб чиқаради. Ана шу маҳсулотлар билан аҳолининг таъминлиди. Шунинг учун муштарийларимизни Ҳамза ноҳиясига жойлашган ёғ-май комбинати иш фаолияти ва унинг ишчилари яратилган шарт-шароитлар билан таништириш мақсадида ушбу корхона мутасаддилари ва ишчилари билан суҳбатда бўлдим.

— Комбинатимиз жуда катта эмас. Аммо мингдан зиёд ишчи-хизматчи меҳнат қиладиган корхонани иккинчи даражадаги меҳнат деярли ҳам ноғир. — Ҳозирги вақтда бизда бурилиш бўлмади. Ишнинг яхши ташкил этилиши, тадбиркорлик, ишчиларнинг дам олишлари яхши йўлга қўйиш натижасида шу нарсатга эришдик. Бошқа корхоналар қатори бизда ҳам ускуналар ўз қувватини йўқотган. Қуввати кетган дастгоҳлар олиб ташланганди. Мана шулар ҳисобига ҳам сифатли, ҳам кўп маҳсулот ишлаб чиқаришди. Ҳозирги вақтда бир кунда 100 тонна, бир йилда 30 минг тонна тозаланган пахта ёғи, маргарин, майонез ва маргарин маҳсулотлари ишлаб чиқарилади. Бундан икки-уч йил аввалги кўрсаткичга нисбатан ҳозирги кўрсаткич анча ўсган. Унинг устига бизда иш уч сменада ташкил этилган. Сабаби дастгоҳлар бир минут ҳам тўхтаб турмайди. Иш конвейер усулда олиб борилди. Ўзгариш бир дастгоҳни тўхтатиб яна юргизиш ва тўғри ишга тушириш учун 8 соат вақт керак бўлади. Шунинг учун ойда бир марта, йил давомида 28 кун — август ёки сентябрь ойларига профилактик со-лаш жорий этилади.

— Дастгоҳлар тўхтовсиз ишлаётган экан, унда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар қанча? деган савол туғилиши табиий, — деб ўз фикрини билдирди таъминотчи А. Абдуғаниев. — Ҳозирги ва-зият ҳаммага аён. Ҳеч бир оила йўқки керагидан ортиқча ишлаш, ёғ, майо-нез олиб қўймаган бўлса. Бизнинг ишимизда юз бера-ётган камчилик ана шу иш-лаш ва майонез қуядиган идишларнинг йўқлигида. Ас-лида йўқ эмас, аниқроғи етишмаслигида. Кези кел-ганда шаҳримизда ва вило-ятимизда яшовчилардан ўти-ниб сўрадикми, тозаланган пахта ёғини қуядиган иш-лаш ва майонез идишларини қа-бул пунтларига ўз вақтида топириб туришса.

— Янги майонез цехи-ни қуриш ишлари ҳам ту-гай деб қолди. — дейди капитал қуришчи бўлими бошлиғи Шамел Юсупов. — Агар бу цех фойдаланишга топирилса ишлаб чиқа-риш қуввати 2 минг тонна-дан 5 минг тоннагача кўта-рилади.

Ҳозир бу ерда вилоят аг-росаноати уюшмасига қараш-ли Д. Саркисов бошлиқ Байтўғрор кўча колонна-си бунёдкорлари меҳнат қи-лишляпти. Лекин иш жуда суст бормоқда. Ускуналар учун ахтиёт қисмлар, тру-ди, Чунки у шартонини била-ди, элзанади ва қайғуради. — дейди Мирзахусан ака. Дастлабки 1986 йилни 11 миллион сўмлик қарз билан тугаллаган эдик. Секин-аста бу қамоматда ҳам чек қўя бошладик. Қарзлардан қутулиб, режамиздаги иш-ларни амалга оширишга киришдик. Хуллас, 1987 йил-да бошлаб ишлаб чиқариш силжий бошладик. Фақат ре-жани бажариш ҳақида эмас, ишчиининг фаровон турмуши, инсон омили ҳақида бош

чи шу ерда ётиб, айри-м-мани ишдан ажратмаган ҳолда дам олишга ва даво-ланишга муваффақ бўлиш-ди. Инсон омили деймиз. Фақат шу ерда ишлаётган ишчиларни ўқитиш, оила-сидагилар учун ҳам гап-хўрлик қилмас-ба бу ишчи омили бўлмади.

Шунинг учун биз расмий йўлданлашга ўзгартиш кири-дик. Меҳнат қилаётган шах-синг яқин кишисига ҳам на-саба уюшмаси томонидан маблаг ажратилиб йўлланма бериладиган бўлди. Бу иш-миздан жуда кўп ота-оналар, пенсионерлар ва меҳнат ке-салари жуда-жуда мамнун бўлишди. Бундан ташқари Иттифоқимиз бўйлаб ва чет эл сафарларига борувчилар-нинг ҳам талаби қондирил-моқда. Маданий тадбирлар,

Бундай дейишимга сабаб комбинат директори Азамат Ямамовнинг ҳам қайноқ ёшлик дари мана шу му-жизага корхонада ўтган. — Азамат Ямамовнинг корхонага раҳбар бў-либ қайтишлари тўғри бўл-ди. Чунки у шартонини била-ди, элзанади ва қайғуради. — дейди Мирзахусан ака. Дастлабки 1986 йилни 11 миллион сўмлик қарз билан тугаллаган эдик. Секин-аста бу қамоматда ҳам чек қўя бошладик. Қарзлардан қутулиб, режамиздаги иш-ларни амалга оширишга киришдик. Хуллас, 1987 йил-да бошлаб ишлаб чиқариш силжий бошладик. Фақат ре-жани бажариш ҳақида эмас, ишчиининг фаровон турмуши, инсон омили ҳақида бош

қотирдик. Биринчи навбат-да 280 ўринли болалар бо-часини қуриб битказдик. Эски боҗа биносини эса қайта таъмирлаб, санаторий-про-филакторийга айлантирдик. Боғичнинг қурилиши ва эски бинонинг таъмирлани-ши ҳаммаси ҳашар йўли би-лан амалга оширилди.

Меҳнатларимиз зое кет-мади. 80 ўринли «Настири» номли дам олиш маскани вужудга келди. Касаба уюш-ма томонидан ишчилар учун йўлланмалар арзон миқдорда 15 сўм қилиб белгиланди. Четдан келиб дам олиб ва соғлиқларини тикловчилар учун эса йўлланма баҳоси 183 сўмга тўғри келади. Бу ерда замонавий тиббий ас-боб-ускуналар мавжуд. Ма-на ўтган бир йил даво-мида 700 дан зиёд иш-

турилган кунларни нишон-лаш, пенсияга кузатиш каби тадбирлар касаба уюшмаси-нинг диққат марказида.

Келгуси режаларимиздан бири — бошқа корхоналар қатори ўз дўконимизни очиб, Агар шу ишимиз-ни амалга оширсак ташма-чилик ва ўғирликка қисман бўлсада барҳам берган бў-лар эдик деб ўйлайман. Шу-нингдек ошқонамизни ҳам кенгайтириб қайта таъмир-лаш кўзда тутилган.

Ҳақиқатда корхонада иш қизғин. Ҳамма ҳаракатда. Энг асосий мақсад инсон омилини янада кўтариш, иш-лаб чиқариш қувватини ва олинаётган даромаднинг кў-риб борами.

Мутасаддилар билан суҳ-батлашиб бўлгач, корхона цехларини айландик. Ишчи-

ган ишни амалга оширади. Маргарин цехида 4 та бри-гада мавжуд. Улар орасида биринчи бригада намунали саналади. Бригада сардори Люба Камиллянова 24 йил-дан бери оператор бўлиб ишлаб келмоқда.

— Бригадамизда 20 киши бир оила аъзоларидек меҳ-нат қиламиз, — дейди Лю-ба опа. — Миллатимиз ҳар-хил бўлсада, лекин мақсади-миз бир — у ҳам бўлса си-фатли маҳсулот ишлаб чиқа-риш. Бир-биримизга ола-син-гилдай муносабатда бўламиз. Ўшларга иш ўргатиш билан бирга оилавий масалалар ҳу-сусида ҳам маслаҳатлар бе-риб борамиз.

Намоамизда меҳнатсевар хотин-қизлар жуда кўп. Гул-нора Эргашева, Жамила Аб-лашимова, Мухтарам Тўра-қулова, Феруза Шерембетова, Маҳсума Зуфарова ва Са-боҳат Обидхоновалари ҳар-қанча фахр билан тилга ол-сак арийд.

Аёлларимиз жуда меҳнат-чаш. Ҳар қандай фикр амал-га ошса, — дея суҳбатда қўшилиди Саломат Обидхо-нова. — Негани мен ҳам шу ерда ўз йилдан бери иш-лайман. Ўш фарзандим бор. Шунча умрим шу ерда ўт-ти. Бошқа жойга бориб иш-лашга юратим дов берма-йди. Тўғрироғи бир-биримизга жуда ўғраниб кетганмиз. Аммо кўп ишлаб кам ҳақ олиш одамга яна қилар экан. Мана бу ёғи энди бозор иқ-тисодиетига ўтганмиз. Му-ндоғ олиб қарасангиз «отанг бозор, онанг бозор» бўлиб қолляпти... Лекин, масалан, мен бу ерни, жамоадаги аёл-ларимизни, шовқинли даст-гоҳларни ташлаб кетишни тасаввур қилолмайман.

— Ажаб эмас. Люба опа агар сиз айтган фикр амал-га ошса, — дея суҳбатда қўшилиди Саломат Обидхо-нова. — Негани мен ҳам шу ерда ўз йилдан бери иш-лайман. Ўш фарзандим бор. Шунча умрим шу ерда ўт-ти. Бошқа жойга бориб иш-лашга юратим дов берма-йди. Тўғрироғи бир-биримизга жуда ўғраниб кетганмиз.

Аммо кўп ишлаб кам ҳақ олиш одамга яна қилар экан. Мана бу ёғи энди бозор иқ-тисодиетига ўтганмиз. Му-ндоғ олиб қарасангиз «отанг бозор, онанг бозор» бўлиб қолляпти... Лекин, масалан, мен бу ерни, жамоадаги аёл-ларимизни, шовқинли даст-гоҳларни ташлаб кетишни тасаввур қилолмайман.

Саҳий қалбли ишчи ва-кили ўзига қардон бўлиб қолган комбинатидан, севи-ми ишидан воз кечолмайди, албатта. Ҳар қандай шарт-да бўлмасин янада яхшироқ ишлашга, кўпроқ маҳсулот чиқаришга ҳаракат қилади.

Г. МАМБЕТОВА.

СУРАТЛАРДА: маргарин цехи 1-бригадасининг бош-лиғи Люба Камиллянова. У ишлаб чиқарилаётган маҳсу-лотнинг сифатини доимо назор-ат қилиб боради; смена бош-лиғи, навбатчи технолог То-жихон Ўлдошевнинг иш-дан қўчилиб маннун; пахта ва соя ёғларидан тайёрла-нидан маҳсулот «Шарк ёғи» деб аталади. Бу ёғ 1991 йил-нинг бошидан харидорлар-га тақдим этилади.

Х. Мирзакаримов

суратлари.

Қурилиш

майдонларида

Тажриба

ўрганишмоқда

ҚАРШИ ШАХРИДАГИ

САНОАТ-ГРАЖДАН КУ-

РИЛИШИ ПОЛИТЕХНИ-

КУМИНИНГ БИР ГУРУҲ

ТАЛАБАЛАРИ ШАХРИ-

МИЗДАГИ 76-МЕХАНИ-

ЗАЦИЛАШГАН КЎЧМА

КОЛОННА ҚУРУВЧИ-

ЛАРИ ҚУЗУРИГА ТАЖ-

РИБА УРГАНГАНИ КЕ-

ЛИШДИ.

Талабаларни мутахассис-

лар очиб қўйилган билан қа-

бул қилишди. Ҳозир улар

Чилонзор ноҳиясининг Фар-

ход кўчасида қурилаётган

болалар тили даволат поли-

техникасини бунёд этишда

қатнашибляпти.

Талабалардан Зокир Ха-

санов, Отабек Исмолов, Ой-

бек Тўраев ва Садриддин

Сафаровлар бунёдкорлик

сирларини ўрганиш учун

сидкидилан меҳнат қилиш-

ляпти.

М. АБДУЛЛАЕВА.

ДАҲА

ЧИРОЙИ

Шаҳримизнинг Юну-

субод даҳаси кундан-

кунта чирой очиб бор-

моқда. Кейинги вақт-

ларда бу ерда замона-

вий турар жой бинола-

ри қад қўтармоқда.

Бу ишда Тошкент қу-

рилиш Бош бошқар-

масига қарашли 12-

трести 50-қурилиш бош-

қармас бунёдкорлари-

нинг ҳам улуши бор.

албатта.

Айни пайтда қурув-

чилар даҳанинг Мирза-

аҳмедов кўчасида яна

бир тўққиз қаватли ту-

рар жой биносини фой-

даланишга топириш-

та тахт қилиб қўйишди.

Уйнинг умумий сатҳи

2 минг 960 квадрат

метрни ташкил этади.

Шунингдек, бинонинг

пастки қаватида ҳар

хил маҳсулотлар билан

савдо қилувчи дўкон-

лар ҳам фаолият қў-

ратиши кўзда тутилган.

Ғ. ЮСУПОВ.

Луқма

ШУНАҚА пойабзали ҳеч қўганимиз! Агар қўрманг бўлсангиз мана бу тағлиги ту-шиб кетган этикка бир қараг. Хўш, у сизга нимани эслат-ляпти! Эмдан ун кузата туриб нималга ёки қайси оғзи очилиб қолган жониворга ўхшатиш сизнинг иктиёбингиз. Лекин биз 30 сўм нарх билан сотиб олганим қора этик бу аҳ-волга тушибидан бир кун ол-дин таъмирланиш энг йқин савдо марказларидан бири бўлган Чорсудаги универсал дўкондан (ГУД) ҳарид қилин-ганини айтиб ўтишни ўзингизга жомз деб билдик. Сабаб дей-сизми! Яхшиис эшитинг.

Шу йилнинг 12 декабрда рўзноманинг ўрта ёшлардаги икки киши кириб келишди. Улардан бири шаҳримизда ис-тикомат қилувчи ҳаёвчилик. Иккинчиси эса Бухоро вилояти-дан келган меҳмон экан. У ўзини бироз қўқунай сазар, тез-тез кишлолтомуз чал оғ-ғидай пойабзалга кўз таш-лаб қўярд.

— Отиш Шамсиддин, фам-лиям Тўраев. Ёқидувон но-ҳиясида қон этилидиган «Кизил-тоғ» рўзномасининг ходи-ман. Яқин дўстимизнинг меҳ-монига келган эдик. У билан шаҳар айландим. Кейин мен унга агар мумкин бўлса оёғи-мга қилиш пойабзал олоқчи-қ бўлганимни айтдим.

— Э, шундоқ деймасанми, дўстим, — деди меҳмон та-қлифимни эшитиб. — Юр, ҳозир Чорсудаги катта дўконга бо-лиш. Унда ҳар қалай чет эл-ники бўлмас ҳам ўзининг маҳаллий фабрика ишлаб чи-қарган пойабзаллар кўп. Улар пишиқлида ҳоржоникдан қо-

лишмайди. Сифати ҳам яхши-лашиб қолган. Дўконнинг пойабзал бўли-мида ранг-баранг оёқ-кийм-лар кўп экан. Улар орасидан мана шу этикни танлидик. Нар-хи ҳам арзонгина. Кийиб қў-сам ўзимга мос. Уни харид

«ОҒЗИ ОЧИҚ»

ПОЙАБЗАЛ

қилдик. Эртасига кўчага ки-иб чикдим. Шаҳар кезиб кеч-рун ҳориб ҳовлига қайтсам дўстимнинг киши ўғли:

— Дада, дада, меҳмон ама-кимнинг бир пой тақлиқларини қорин очиб қолдиб, — деди кўлиб. Меҳмон мендан ки-лолат тортиб ўғлини қойиб бер-ди. Кейин эса, болада, оғзи-ни келса гапирверди, қаб-қилида сўз қилиб роса қотиб-қотиб қулдим.

— Нега қулсанлар, ишона-

сангизлар, мана, — дея бола-қай этикни бир пойини қўлга кўтариб келса бўладими. Янги пойабзалнинг чал томониди-та тағлиги кииниб турганини кў-риб ҳанг-ланг бўлиб қолдик. Йўлда пайкаманимизни қа-ранг. Тунг билан наслхатла-шиб унн ўша ишлаб чиқарган фабрикага «созга» тариқасида кўнатиқчи бўлдик. Кейин йўқ. Бирор рўзнома муҳбирига учрашиб, унга воқеани тушун-тиришга қарор қилдик. Шу мақсадда эрталаб турдигу бу ёққа қараб келавердик.

Меҳмон воқеани баён этар экан, унн бошлаб келган меҳ-мон эса тобора хикоят че-киб боради. Очиги, ўзимиз ҳам мулзам бўлиб қолдик. Нахотки бир инсон яхши ният билан катта бир дўкондан пой-абзал харид қилса-ю, янги оёқ киимининг бир кун ўтмай оғзи очилиб турса.

Биз атай ушбу маҳсулот қайси корхонадан чиққанини-ни азмадик. Бунинг кераги ҳам йўқ. Чунки пойабзалчилар расмин қўриб туриб у қер-дан чиққанини кўз юмиб айтиб беришмади. Фақат биз уша оёқ киимини тикиб чи-қараётган корхона маъмури-ти, қолаверса, сифат жонқу-рлари-ю ишчиларни нисофу адолатга қачириб қўймоқчимиз холос. Чунки улар томондан таёйрланаётган бундай си-фатсиз оёқ киимлар вақт-соати ўтиб ўларнинг оила аъзоларидан биронтасига «насиб этиб» қоллишга ҳеч ким қарол бера олмайд-қу ахир. Ана ушунда афсу-сланим, аттанд, деб юршмаса бўлган.

М. ОРИПОВ.

Ҳ. Мирзакаримов сурати.

Маданият янгиликлари

Санъатнинг сеҳрли олами

ТИЖОРАТ ЖАБАРАЛРИ ВА ЭЪЛОЛАР

ДАСТА МУВАФФАҚИЯТИ

О ЖУМХУРИЯТ ХУНАР-ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ МАДАНИЯТИ УНИ ХУЗУРИДА ТУЗИЛГАН БУ БАДИИЙ ЖАВОБКАРЛИК ЖАМОАСИНИНГ ХАР БИР ЧИКИШИ ТОМОШАБИЛАРГА МАНЗУР БУЛМОҚДА.

«Гулрух» деб аталган мазкур фольклор-этнография даста ўз концертларини халқ кўшиқ, лалар ва рақслари асосида тайёрламоқда.

Ижодий жамоа энг яхши мусиқа асарларини жамлаб, алоҳида концерт дастури билан яқинда қардош Белоруссиянинг пойтахтида бўл-

ди. Минскда муваффақиятли ўтган бу ижодий сафарда даста истредодлари белорус халқ кўшиқларидан айрим намуналарни ўрганиб қайтдилар.

Янги йил арафасида «Гулрух» қатор хуна-техника билим юртлари саҳналарида қизиқарли томошалар билан чиқмоқда. Тошкентдаги 9. 46-ўрта хуна-техника билим юртлари ўқувчилари хузурида берилган томошалар ҳам кўпчилики мамнун этди.

С. ОДИЛОВА.

ВЕНАЛИКЛАРГА МАНЗУР

БЎЛДИ

О ИСТЕДДОЛИ РАҚҚОС Х. БОЗОРОВ ЎЗБЕКИСТОНДА БАЛЕТ САЪАТИ РИВОЖИГА ЎЗ ХИССАСИНИ ҚУША ОЛГАН ТАНИҚЛИ САЪАТКОР СИФАТИДА МУХЛИСЛАРГА ЯХШИ МАЪЛУМ.

Жумхуриятда хизмат кўрсатган артист Алишер Навоий номи Ўзбек давлат академик катта опера ва балет театрининг етакчи солисти янглиг шу дароҳ саҳнасида олиб чиқилган қатор қизиқарли спектаклларда беш ролларин ижро этди.

«Икки дил достони», «Севги тумори», «Севги афсонаси» каби постановкаларда яратилган тўлақонли образларини томошабилар яхши эслашади. Шунингдек

классик бастакорларнинг «Раймонда», «Оққўш қўли», «Дон Кихот» сингари балетларида фаол иштирок этди.

Санъаткорнинг Австрияга қилган ижодий сафари муваффақиятли бўлган эди. Х. Бозоровнинг Венадаги чиқишлари австрияликларга ёқиб қолди. Шунга қараб унинг шу дийрда ҳамкасблари билан биргаликда постановкалар кўрсатишга таклиф қилинди. Шу келишувга биноан раққос билан бир йиллик мўлжалланган шартнома тузилди. У ўз ижрочилиги маҳоратини веналиклар хузурида намойиш қилишга киришди.

С. ОБИДОВА.

ШУ КУНЛАРДА жумхурият ойнаи жаҳониди таниқли ёзувчи Пириқул Қодировнинг «Юлдузли туналар» романи асосида тайёрланган видеофильм намойиш этилаётган. Уни Ўзбекистон ССЖда хизмат кўрсатган санъат арбоби ре-

жиссёр Мақсуд Юнусов саҳналаштирди. СУРАТДА: Моҳина ролида Андикон Вилоят театрининг санъаткори Шарофат Тожибоева.

Х. Солиқов сурати.

Бу сирли олам

Рўзнома, ойнома ва шу каби кўпгина оммавий ахборот воситаларида Мишель Нострадамус ҳақида маълумотлар берилган. Аммо уни эшитган бор, эшитмаган ҳам бор. Шу бонс у ҳақида қисқа маълумот бериш, ҳар қалай, мақсадга мувофиқ деб ўйлаймиз...

Мишель Нострадамус — XVI аср бошларида, аниқроғи 1503—1566 йилларда яшаб ижод қилган француз башоратчиси. У 1789 йилдаги Франция инқилобини, 1795 йилда электорнинг ижтимоий қилинишини, Наполеоннинг ниятлари 1812 йилда Россия халқлари томонидан барбод бўлишини, 1869 йилда Суэц каналининг қазилиниши, 1873 йилда электр лампаси изтироқи қилинишини, 1903 йилда тайёраҳнинг ясаилини, 1914 йилдаги биринчи жаҳон урушини, 1917 йилдаги Октябрь инқилобини, Иккинчи жаҳон уруши 1939 йилда бошланишини, 1961 йилда коинотга, 1969 йилда Ойга одам чиқишини, ҳатто у Чернобиль воқеасини ҳам адашмай олдиндан айтиб берган.

Вожааб- Ақл бовар қилмайди, дейишайти кўпчилик. Бунисия майлига-я, у эрамининг еттимининчи йилгача ҳам содир бўладиган воқеаларни айтиб кетган. Аммо, у қанчалик тўғрилигини келажак кўрсатади. Лекин одамларни қизиқтираётгани асримизнинг охириги ўн йилликда, айниқса, вақтинча содир бўладиган воқеалар қизиқтираётган. Шу бонсидан, кўпгина ноб хислатли одамларнинг Мишельнинг башоратидан, 8 Ванганинг айтганларидан хабардорларми, хуллас улар ҳам кетма-кет башорат қилиб, гоҳида Ер қимирлайди, қиёмат қойим бўлади, Еримиз ҳалокат олдига, қўйингки одамларнинг ҳайратини оширадиган фикрларини билдиришлар.

Юқорида айтилган фикр

энергетик сатҳ» деган тушунчалар бўлмаган. Ҳозир бор. Минг афсуслар бўлсинки, бу тушунчалар, гарчи бор бўлса ҳам кўпчилик олимларини уларни тан олгилари келмайди.

Олимларимизнинг фикрига қараганда, коинотимизнинг гоносфера қисмида буюқ ҳалқасимон энергия жойлашган экан. Лекин, бизнинг фикримизча, у энергия фақатгина инносферада эмас, балки бутун коинот бўйлаб таралиб кетган, ҳатто у энергия биз истиқомат қиладиган хонадонларда ҳам бор. Шуниси қизиқки, у энергия коинотнинг барча ташкил этувчилари орасида маълум муносабатда бўлиб, ўзининг

Мишель Нострадамус ҳақми?..

Шундай қилиб, биз Мишельни ҳақ дедик. Демак, унинг асримизнинг охириги ўн йиллик учун айтиб кетган башоратлари амалга ошар экан-да! Об-ҳавошиларимиз тили билан айтганда, ошмиш ҳам мумкин, ошмаслиги ҳам. Биз эса фикримизни исбот этишга унналиб кўрамиз.

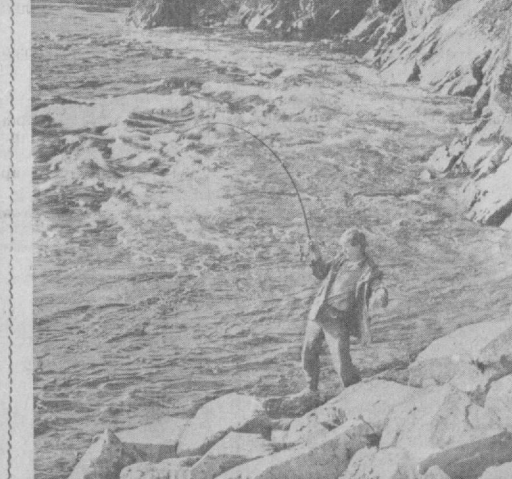
Мишель ўн олтинчи аср одами. Биз эса йигирма биринчи аср бўсағасидаги одамларимиз. Масалага ана шу нуқта назардан қараш керак. У пайтда «Биоэнергия», «Биоэнергетика», «Био-

энергетик сатҳ» деган тушунчалар бўлмаган. Ҳозир бор. Минг афсуслар бўлсинки, бу тушунчалар, гарчи бор бўлса ҳам кўпчилик олимларини уларни тан олгилари келмайди.

Олимларимизнинг фикрига қараганда, коинотимизнинг гоносфера қисмида буюқ ҳалқасимон энергия жойлашган экан. Лекин, бизнинг фикримизча, у энергия фақатгина инносферада эмас, балки бутун коинот бўйлаб таралиб кетган, ҳатто у энергия биз истиқомат қиладиган хонадонларда ҳам бор. Шуниси қизиқки, у энергия коинотнинг барча ташкил этувчилари орасида маълум муносабатда бўлиб, ўзининг

ҳар бир ташкил этувчиларини мувозанатда сақлаб туради. Бунга кўпчилик олимларимиз: «Бутун олам тортиш кучи», деб аташади.

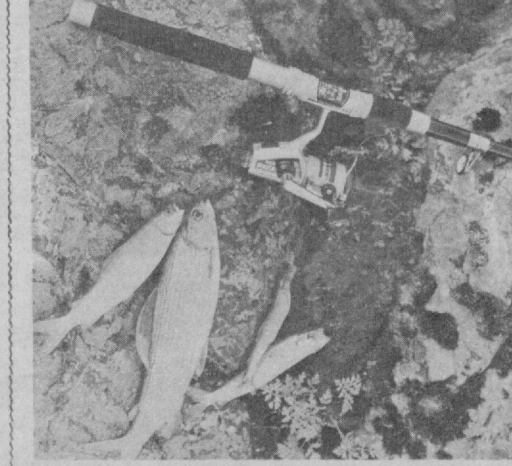
Бу биоэнергетик сатҳнинг ҳажми қанчаликми? Йўқ, намайишди. Ана шу биоэнергетик сатҳнинг ҳажмини қанчаликмаслигини учун ҳам Ер юзиди олий зот — инсонлар яратилган. Фақатгина инсонларни эмас, балки Ер юзидида барча жонотлар, ўсимлик ва шу каби биообъектлар мавжудди, улар ҳаёт экан, доимо ўзларидан биоэнергия таратиб био-

Олтой тоғлари дарёларида субҳидамда харисус овлашга нима етсин. Шаффодек тинч сува ҳаёт кечирувчи бундай балқилар қовурилганда, дуллаб ёки шўрвага солинганда хуштағамлиги билан яқинлаб туради.

СУРАТЛАРДА: Бие дарёсида балқил овлаш пайти.

В. Садчиков (СИТА) суратлари.

ЎЗ ТАЛҚИНИ, ЎЗ ОВОЗИ

МУҚИМИЙ номи Ўзбек Давлат мусиқали театри репертуарида Фарзиддин Фаёзов иштирок этмаган спектакллари топиш қийин. Аслида у шу жамоада унча етган — истедодли санъаткор. Унинг саҳна маҳорати бир жаҳатдан қуятувчанликка, теран мушоҳадага асосланган бўлса, иккинчидан устоз кўрган шогирдига етук бўлади деганлар тўғри экан. Фарзиддин театрининг сирли санъат олами билан сеҳрлангач, устозлар этагини тутди. Саҳна сирларини ўрганиб, машаққатли даврларни ўз бошидан кечирди.

Биобарин, саҳна ҳукмронлигини ўрганимаган актёрнинг бирор бир образи тўлақонли чиқмайди. Аслида ҳам шундай, ролни берилган шарт-шароити ўзиники қилиб олган актёрларга эҳтирос, ишонч кучли бўлади. Шу жиҳатдан Ф. Фаёзовнинг театр саҳнасида яратган 70 дан ортқ қаҳрамонининг ҳар бири ишонч, эҳтиросга тўлалигини таъкидлаш зарур. Зеро, «Махтумқул»даги Мерган, «Фарҳод ва Ширин»даги Баҳром, «Гули Сийё»даги профессор Лоув ва «Қиёбулоқ»даги Ўтбосар фикримизни тўлиқ исботлайди. Ўзбек мусиқали театри, актёрлик ва режиссура маҳорати деганда беҳосдан кўз олдимизга Комил Йўлнинг «Нурхон» мусиқали драмаси келади. Муқимий театри бу асарга ярим аср давомида бир неча бор мурожаат қилди. Нихоят саксонинчи йилда марҳум режиссёр Рустам Бобононов томонидан қайта талқин этилди.

Ф. Фаёзов бу спектаклда Нурхоннинг отаси Ҳожи образини яратди. Актёр бу ролни ўйнаш учун катта ижодий йўлни босиб ўтди. Бу спектаклнинг олдинги вариантда у Мамат образида синалди. Натияжада Ф. Фаёзовнинг Ҳожи Ҳанга хос мукамаллиги билан эътибор қозонди. Актёр саҳнада пайдо бўлиши билан ҳаракат ва муҳит жонланади. Ҳожи баъзан саҳналарда гапирмаса ҳам томошабинини унинг салобати босиб туради. Томошабин Ҳожидан доимо ёмонлик уруғи сочилиб туришининг гувоҳи бўлади. Бу образга қарши ўлароқ Ф. Фаёзовнинг Назир Сафаровнинг «Сув келтирган азия» спектаклидаги Камолон образи ўзгачадир. Актёр муҳандис образини ўзига бино қўйган, тақаббур, мансабпараст, ўзгалар ишини ўзиники қилиб оладиган сурбет виждонсиз шахс қилиб бадалантди. У бу образ орқали салбий қаҳрамонлар ижросининг устаси эканини кўрсатади. Шу ўринда Ўзбек саҳна маданиятимиз кўзгусига айланган Ҳамзанинг «Паранжи сирлариди» Юсуф образи қимматлидир.

Очиги, кейинги ўн йилликларда театрларимизда замондошларимиз ҳаёти ва ички дунёсини чуқур таҳлил қилувчи асарлар камёб бўлиб бормоқда. Бугунги кун одамларининг ўй ва таъинишларини кўрсатиши муаммага айланди. Ана шу муаммоларга жавоб излаб театр ижодкорлари, таниқли драматурги Абдуқаҳҳор Иброҳимов ва бастакор Муштафо Вафоевнинг «Зўлди» номи мусиқали сатирик комедиясини саҳналаштирдилар.

Спектаклнинг бош қаҳрамони Ворисов образи доимо саҳна марказида туради. Ворисов қаерга раҳбар бўлиб бормасин, қандай ишга қўл урмасин маънавий тубанликка йўл тутди. Мавжуд имкониятларни йўқ қилади, ишни издан чиқаради. Ф. Фаёзов яратган Ворисов образи ёқимтой, шоиртабиат бўл-

са ҳам унда ахлоқий ва маънавий қашшоқлик сезилиб туради. У кўринишдан доно, хушбичим, ҳазиллаш бўлса-да, томошабинда енгил култи аралаш нафрат қўзғата олади. Бу албатта Фаёзов маҳоратининг махсули. Ў ўз томошабинини бефарқ қолдирмайди, воқеаларни сертаклик билан кузатишга қорлайди.

Беш йилдан бери бу спектакль театр репертуаридан тушмай келмоқда. Ворисов ролини эса ҳамон Ф. Фаёзов ижро этмоқда. Актёр бу ролни шунчалик ўзиники қилиб олганки, андиликда бу образини бошқа актёр ижросида тасаввур этиб бўлмайди. У Шекспирнинг «Ун иккинчи кеча ёки турфа ҳангомалар» комедиясида Антонио, югослав драма-турги Мирослав Митровичнинг «Ярим туғилган ўғил»даги ўғри йигит — Диола каби ўнлаб образларни яратиб, мухлисларнинг эътиборини қозонди.

Қолаверса, кавказ халқига хос қувноқлик ва зунқолик Фаёзов ижодининг асосини ташкил этади. Бу эса бевосита кишиларни ўйлашга, кулги орқали ҳаёт ҳақиқатини тушуниб етишга ундайди. Ана шундай образлардан бири «Хотинимнинг эри» комедиясидаги Назбекдир. У бу ролни 20 йилдан буюн бегўлхот ижро этмоқда. У театр саҳнасида рағбаранг образлар яратиш билан бирга радио, телевидение ва кинода қизгин ижодий иш олиб бораётган. Унинг театр-дан ташқаридаги бу ишларини ижодий алоҳида қирраси десак бўлади.

Радио (15 йилдан ортқ) кўлар севиб тинглайдиган «Табассум» радиожурналининг фаол иштирокчиси ҳам шу киши. Истредодли актёр «Рустам ва Сухроб»да Рустам, «Беруний»да Ибн Сино, «Ўтган кунлар»да Азизбек, «45 кун»да Умарали ва бошқа шунга ўхшаган радиоспектаклларда 50 дан ортқ образ яратди. Албатта, микрофон орқали қаҳрамон руҳини, характерини очиб мураккаб иш.

1964 йилда талабалик даврида Фарзиддинга «Нангта тайёрман» фильми дубляжида бир шеър ўқишни топширишди. Сино муваффақиятли ўтади. Шу-шу бўлади-ю актёр учун дубляж санъати эшиклари очилди. Натияжада Ф. Фаёзов бугунга келиб Ўзбек тилига ўтирилган 800 дан ортқ фильмга овоз берди. Шундан уч юзи бош қаҳрамонлардир.

Актёр биз билан самимий суҳбатлашар экан:

— Мен устозларим ССЖИ халқ артистлари Лутфиҳон ая Саримсоқова ва Раззоқ Ҳамроевлардан Ўзбек адабий саҳна тилини ўрганган бўлсам, Ўзбекистон ССЖ халқ артисти Ҳамза Умаровдан саҳна ҳукмронли бўлишни ўргандим. Актёр саҳнада образини ўзиники қилиб ололмас экан, унинг воқеалар ичига, яшаётганга ишониб бўлмайди, дейди у босқич билан.

Дарҳақиқат, Ўзбекистон ССЖда хизмат кўрсатган артист Фарзиддин Фаёзовнинг бугунги ижоди айни гуллайдиган, мева тугадиган, серава паллада турибди. Унинг янгироқ овози театр заминини ва жумхурият эҳтиролари бўйлаб таралётганга чорак аср тўлди. Томошабин налбидан жой олган санъаткорнинг санъати шунча йиллардан буюн инсонлар қалбига эзгулик бағишлаб келмоқда.

Гулчехра РАЗЗОҚОВА, М. Уйғур номи санъат олийгоҳининг V курс талабаси.

ЗЕНИТ-7™ фирмали ТЕХНО-САВДО Маркази

(Чехов кўчаси, 10, метронинг «Ойбек» станцияси)

ТАКЛИФ ЭТАДИ

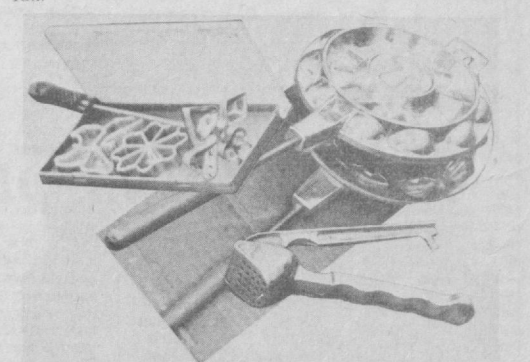
Ҳар доимгидек, марказдан турли-туман буюмларини харид қилиш мумкин. Бугун биз марказга ўй беналярининг эътиборини жалб этмоқчимиз. Уларга пазандачиликда зарур бўлган турли жиҳозлар таклиф қилинади.

ПИШИРҚЛАР УЧУН ҚОЛИПЛАР

Уларнинг ёрдамида қўзиқорин, ёнғоқ ва бошқа шаклдаги ўзига хос, мазали печенеларни тайёрлаш мумкин. Улар арзиммаган вақт — атиги 1—1.5 минутда тайёр бўлади. Печенеларнинг ичига ҳар қили — сариёғли, қаймоқли, шунингдек пивдололи крем солиш мумкин.

Шу ернинг ўзига қаламча шаклидаги печенеларни тайёрлаш учун уч қолидан иборат мослама ҳам бор. Пиширқ тайёрлашнинг бу усули гоёт даражада тежамли: 1 стакан ундан 60—65 доня печенье тайёрлаш мумкин. Улар бир неча секунд ичига тайёр бўлади.

Ҳамир ва кремларни тайёрлаш бўйича маслаҳатлар қолиплардан фойдаланиш бўйича қўлланмаларда берилган.

САРИМСОҚ ПИЕЗ УЧУН ПРЕСС

Ўткир мазали газакларни, қайдаларни, салатларни тезда тайёрлаш имконини беради. Ундан ёнғоқ қақиш учун фойдаланса ҳам бўлади. Дам олиш кунини — яқшанба. Телефонлар 54-16-52, 54-04-92.

БОЛАЛАРГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Сиз қайси ўйинчоқни энг қизиқарлиси деб биласиз? Менга ҳамма ўйинчоқни ёқди. Мисол учун, мана бу — ёнғи бўғди, катта циферблатли, рақамлари ва миллилар катта-катта соатни олайлик. У ростмана, «катталарнинг» соатига ўхшаб юради. Муратини ҳам ўзим биласан бўлаверди.

Мана булар эса аслидан ҳеч фарқ қилмайдиган вездеходлар, енгил автомобиллар, зирҳли транспортёрлар, тап-лар ва бошқа «харбий» ўйинчоқлардир.

Соатларнинг нархи 6 сўм ва 6 сўм 50 тииндан. Ҳарбий мавзудаги ўйинчоқлар нархи 60 тииндан 1 сўм 50 тиингача туради. «Зенит — 7» фирмали техно-савдо маркази соат 19 дан 19 гача ишлайди. танаффус соат 14 дан 15 гача. Дам олиш кунини — яқшанба. Телефонлар: 54-26-52, 54-04-92.

ВА УНИНГ ФИЛИАЛИ

(Халқлар дўстлиги кўчаси, 8-уй, метронинг «Комсомол» станцияси).

ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Рангли суратлар ва слайдлар теварак-атрофимиздаги ажойиб, бетакор манзараларни муҳраб қолдириш имконини беради. Уларни катталар ҳам, болалар ҳам бақони-дил томоша қиладилар. Қариндош-уруғларга, ёр-дўстларга сабаҳат вақтида ўзингиз бўлган гўшаларнинг ажойиб манзараларини намойиш этишининг ҳам гашти бор.

Эҳтимол, ўзингиз суратга олишни ўрганмоқчидирсиз? Жуда соз.

МАРКАЗДА ҚУЙИДАГИЛАР МАВЖУД:

СПЕКТРОЗОН-1 — ҳаворанг, яшил, қизил ёруғлик филтёрлари бўлган тасвир майдони бўйлаб рангли сурат чиқаришнинг проекция шароитларини белгилаш учун мўлжалланган қурилма (табыйи бўёқларни суратларда аниқ акс эттириш имконини беради) баҳоси 26 сўм ва 35 сўм.

КИЕВ-66 (баҳоси 310 сўм) ва КИЕВ-66 АВТОМАТ (кадрларни алмаштириш ва объективни фокусга тўғрилаш масофадан туриб бошқарилади. баҳоси 435 сўм) диапресторларни.

«ЗЕНИТ» АВТОМАТ суратга олиш аппарати ва «КВАРЦ» — 1 х 802» типдаги кинога олиш аппаратларининг РЦ-53 ЭЛЕМЕНТИ — баҳоси 1 сўмдан.

«ЗЕНИТ» — 7» фирмали техно-савдо маркази ва унинг филиали соат 10 дан 19 гача ишлайди. танаффус соат 14 дан 15 гача. Дам олиш кунини — яқшанба. Марказнинг телефонлари — 54-26-52, 54-04-92.

«Зенит — 7» фирмали техно-савдо маркази. «Союзреклама» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмасининг Ўзбекистон реклама ишлаб чиқариш корпорасии.

